

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор, професор
Володимир ІВАНИШИН
«03» 12. 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Схвалене Вченою радою
Закладу вищої освіти
«Подільський державний
університет»
протокол № 16 від 03.12. 2021р.

м. Кам'янець-Подільський
2021

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про науково і науково-технічну діяльність», Постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 року № 261 та Постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів №261 від 23.03.2016 року» від 03.04.2019 року №283 і регламентує форму та порядок проходження педагогічної практики аспірантами з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика у системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є частиною практичної та професійної підготовки аспірантів до науково-педагогічної діяльності.

1.3. Аспірант, за період навчання в аспірантурі зобов'язаний виконати у повному обсязі освітньо-наукову програму: здобути теоретичні знання, навички, уміння та інші компетенції, які необхідні для формування нових ідей, розв'язання проблем у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, опанувати методологію науково-педагогічної діяльності, провести своє власне наукове дослідження, результати якого містять новизну, теоретичне та/або практичне значення, захистити дисертацію.

1.4. Освітньо-наукова програма Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (далі – Університет) має включати складові, які передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій: набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження державною мовою, застосування у науковій діяльності сучасних інформаційних технологій, організації та проведення навчальних занять.

1.5. Основне призначення педагогічної практики – вироблення і закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, які необхідні для роботи у закладах вищої освіти, формування вмінь та застосування їх у освітньому процесі у якості виконання функцій науково-педагогічного працівника.

1.6. Проходження педагогічної практики та успішний захист звіту за її результатами, є підставою для оформлення довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження у освітній процес Університету.

1.6. Організатором та базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти

педагогічну практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) інших закладів вищої освіти (III-IV рівнів акредитації).

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Метою педагогічної практики аспірантів є набуття та вдосконалення навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні опанувати такі компоненти:

- предметні, що є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;
- передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності;
- розробка та реалізація проектів, включаючи власні дослідження, розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші завдання;
- критичний аналіз, оцінювання і синтез нових ідей;
- спілкування у діалогову режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності.

2.3. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні знати:

- організацію освітнього і виховного процесу у закладі вищої освіти;
- структуру та зміст науково-педагогічної діяльності;
- методику підготовки та проведення навчальних занять, організацію самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної та науково-дослідницької діяльності у закладах вищої освіти;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.4. Під час педагогічної практики аспіранти повинні сформувати такі вміння:

- структурувати та психологічно грамотного перетворювати наукові знання у навчальний матеріал;
- систематизувати навчальні та виховні задачі;
- застосовувати методи та засоби інтерактивного навчання, складати ситуаційних задач, тестових завдань;
- застосовувати новітні освітні технології;
- розробляти навчальні та робочі програми фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського заняття відповідно встановленій меті;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів науково-педагогічної діяльності.

2.5. У процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації освітньої діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності освітньої діяльності.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Організація та проведення педагогічної практики покладається на кафедру, за якою закріплений аспірант.

3.2. Науковий керівник аспіранта забезпечує загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування.

3.3. Загальний обсяг педагогічної практики складає 4 кредити ЄКТС (120 годин).

3.4. Навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, керівництво різними видами діяльності студентів, в т.ч. науковою) становить 75% від загального обсягу годин практики.

3.5. На аудиторне навантаження (відвідування, аналіз і проведення занять) – 25% від загального обсягу годин практики.

3.6. Програма практики визначається в індивідуальному плані роботи аспіранта, затверджується науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

3.7. Захист звітів практики здійснюється на засіданні кафедри і оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою.

3.8. Аспіранту, який не виконав програму практики, отримав незадовільну оцінку або негативний висновок щодо її проходження, надається право її повторного проходження та захисту в установленому порядку.

3.9. Зміст педагогічної практики аспіранта полягає у:

- визначені концептуальних засад організації навчально-виховного процесу у вищій школі;

- вивчені досвіду викладання провідних науково-педагогічних працівників університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;

- розробці плану та змісту навчальних занять, методичній роботі з навчальної дисципліни.

- самостійному проведенні, різних за формою, навчальних занять з дисциплін та впровадження в освітній процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.

- вироблені індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів, керівництві науковими студентськими дослідженнями.

IV. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

4.1. За підсумками проходження педагогічної практики аспірант подає до аспірантури, докторантури:

- загальний звіт про проходження педагогічної практики (додаток 1);
- графік проходження практики (додаток 2);
- відгук наукового керівника про проходження практики;
- витяг з протоколу засідання кафедри про результати проходження педагогічної практики.

Усі звітні документи проходження педагогічної практики зберігаються в індивідуальному плані роботи аспіранта.

4.2. Аспіранти, які проводять заняття перебуваючи на посаді науково-педагогічного (педагогічного) працівника у закладі вищої освіти, звільняються від практики з відповідним поданням до аспірантури, докторантури довідки з місця роботи та вищезазначених документів.

V. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПІРАНТА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника або завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

5.2. Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5.3. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування навчальних занять провідних фахівців Університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

5.4. Аспірант виконує усі види робіт, які передбачені програмою педагогічної практики та ретельно готується до занять.

5.5. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, Кодексу академічної доброчесності, розпорядженням адміністрації та керівника практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

5.6. Аспірант, який відсторонений від практики або робота якого визнана незадовільною, є таким, що не виконав індивідуальний план роботи аспіранта і підлягає відрахуванню.

5.7. Аспірант зобов'язаний протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру та до аспірантури, докторантури.

VI. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою, науково-методичне консультування та контроль за виконанням плану проходження педагогічної практики аспіранта здійснює науковий керівник, який:

- добирає тематику занять та навчальні групи студентів для проведення педагогічної практики;
- забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів педагогічної практики;
- затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального плану аспіранта;
- добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики;
- надає методичну допомогу в плануванні та організації проведення навчальних занять зі студентами;
- контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики;
- інформує аспіранта про порядок подання та захисту звіту з педагогічної практики;
- готує відгук про навчально-методичну роботу аспіранта під час проходження практики;
- у складі комісії приймає захист звіту з педагогічної практики аспіранта.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної,
науково-інноваційної
та міжнародної діяльності

Оксана БЯЛКОВСЬКА

Завідувач аспірантури,
докторантури

Наталія ФЕДОРЧУК

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗВІТ

**з педагогічної практики
аспіранта _____ форми навчання
(денної, вечірньої)**

(прізвище, ім'я, по батькові)

(спеціальність)

(кафедра)

Період проходження практики: з _____ по _____

Керівник педагогічної практики _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

м. Кам'янець-Подільський
2021 р.

1. Ознайомлення з планами і програмами відповідної спеціальності

2. Ознайомлення з планами роботи кафедри та обов'язковою документацією кафедри

3. Індивідуальна робота зі студентами

4. Обсяг проведення навчальної роботи за видами (дата проведення, тема)

5. Відгук керівника педагогічної практики про якість проведення навчальних занять

Календарний графік проходження педагогічної практики¹

№ з/п	Назви робіт	Дата проведення	Академічна група	Вид занять	Тема
1.	Прибуття аспіранта на практику				
2.	Проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці				
3.	Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу та надання рекомендацій щодо виконання програми практики та контроль діяльності практиканта керівником педагогічної практики				
4.	Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри				
5.	Розробка планів та змісту навчальних занять та методична підготовка				
6.	Самостійне проведення навчальних занять (лекції, практичні, лабораторні)				
7.	Підготовка звіту про педагогічну практику				
8.	Надання звіту на перевірку керівнику педагогічної практики				
9.	Отримання відгуку керівника педагогічної практики				
10.	Захист звіту педагогічної практики				

¹Затверджується на засіданні кафедри та надається окремим додатком до щоденника практики

**Відгук
керівника педагогічної практики про проходження педагогічної
практики**

аспіранта _____

(Прізвище, ім'я, по батькові)

на кафедрі _____

В період практики аспірант(ка) (ПШБ аспіранта) працював(ла) над оформленням необхідних навчально-методичних матеріалів для проведення навчальних занять з дисциплін (перелік навчальних дисциплін).

В процесі роботи аспірант(ка) проявив(ла) себе як ініціативний(а), працелюбний(а) і відповідальний викладач. Продемонстрував(ла) високий рівень теоретичних знань і вмінь самостійно вирішувати:

- проведення навчальних занять різних видів;
- забезпечення послідовності викладення матеріалу;
- організації та керування пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення;
- вибору методів та засобів навчання і контролю знань студентів;
- організації та аналізу своєї педагогічної діяльності;
- аналізу навчальної та методичної літератури і використання її в педагогічній практиці.

Вважаю, що аспірант(ка) (ПШБ аспіранта) програму практики та індивідуального завдання виконав (ла) в повному обсязі та заслуговує оцінку «_____».

Керівник педагогічної практики

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

У цьому документі пронумеровано, прошнуровано, і скріплено печаткою 12 (дванадцять) аркушів Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Заводі вищої освіти «Подільський державний університет»

Ректор Володимир ІВАНІШИН

